

KUNST EN CULTUUR FIETSEN EN VAREN

Bij het verlaten van het Noord-Oostzeekanaal besloten mijn man Cees en ik pas definitief om rondom Denemarken te gaan varen. Het is de eerste grote tocht met onze motorboot. Als zeilers zijn we hier vaak geweest en we kennen de weg. In de vorige aflevering voeren we onderlangs via de witte kliffen van Møns Klint naar Kopenhagen. Nu we Kopenhagen hebben gezien gaan we eerst verder omhoog naar Helsingør waarna we de noordelijkste punt van het eiland Seeland ronden en via het Isefjord en het Roskildefjord naar Roskilde varen.

MIEKE PREIJDE-MEIJER

2

1 Prima ligplek in Christianshavn in Kopenhagen. 2 Kronborg Slot overziet de Sont, de zeestraat tussen Denemarken en Zweden die hier op zijn smalst is.

Dinsdag 29 juni. Kopenhagen - Helsingør: 23 NM. Vertrek en tocht leveren geen bijzonderheden op en om 12 uur vinden we één van de laatste plekjes in de haven Helsingør Marina. De zon schijnt en het strand naast de haven stinkt naar zwart zeewier. We pakken onze vouwfietsen en maken een rondje. Eerst langs de kust en door de bossen weer terug. Bij terugkomst ligt de haven helemaal vol. Denen houden niet van dubbel liggen en dus varen er heel wat boten de haven weer uit.

OP SLOTBEZOEK

Woensdag 30 juni. Helsingør. Het mooie weer is op. Vanaf vier uur van-

ochtend regent het. We moeten echt moed verzamelen om de boot uit te gaan voor een bezoek aan Kronborg Slot. Dit slot ligt aan het smalste deel van de Sont, de zeestraat tussen het Kattegat en de Oostzee. Ieder schip dat in vroeger tijden door deze smalle zeestraat wilde, moest tol betalen. Ook Nederlandse handelsschepen. Het bezoek aan het slot blijkt gelukkig zeer de moeite waard: veel schilderijen van Nederlandse schilders uit de 17e eeuw, grote wandtapijten, indrukwekkende soldatenverblijven en een 62 meter lange balzaal met fraaie natuurstenen vloermozaïek. Je kijkt je

Donderdag 1 juli. Helsingør - Gil-

leleje: 13 NM. Van Helsingør willen we naar het Roskilde fjord. 13 zeemijl met windkracht 4 tot 5 Bft en golven van een meter die dwars inkomen zijn geen pretje. Dat heb je na anderhalf uur wel gehad. We kijken uit naar Gilleleje, een havenstadje op het noordelijkste puntje van Seeland. We kiezen een kopsteiger in Gilleleje Havn, die we later, vanwege binnenkomende golven, toch maar verruilen voor een box dieper in de haven.

Vrijdag 2 juli. Gilleleje - Lynaes: 25 NM. Onder een grijze lucht met af en toe een bui varen we de volgende dag naar Lynaes. Voor we vertrekken tanken we 396 liter diesel bij een zelfbedieningspomp waar we na elke 100 liter het tankpistool terug moeten hangen en de betaalpas opnieuw moeten ingeven. De boot voor ons had 500 liter nodig! Ruim een uur later kunnen we eindelijk echt vertrekken.

POOLVERKENNER

25 NM en vier uur later zitten we al weer op de fiets om de omgeving van Lynaes te verkennen. Met de boot zijn we de haven van Hunsted voorbijgva-

INTERESSANTE WEBSITES

Kronborg Slot in Helsingør: kongeligeslotte.dk
 Dom van Roskilde: www.roskildedomkirke.dk
 Vikingschip Museum in Roskilde: www.vikingskibsmuseet.dk
 Glasmuseum Ebeltoft: glasmuseet.dk
 Fregat Jylland in Ebeltoft: fregatten-jylland.dk
 Openluchtmuseum 'Den Gamle By' in Århus: www.dengamleby.dk
 Museum voor hedendaagse kunst ARoS in Århus: www.aros.dk

3 Nagebouwde vikingschepen in het 'Vikingskibsmuseet' te Roskilde.

4 Het 'Fregat Jylland' in Ebeltoft.

5 Zonsondergang in Bogense.

ren omdat we vermoedden dat deze vol zou liggen. En inderdaad, de boten liggen hutjemutje. Aan het aantal restaurantjes, winkeltjes en toeristen op de kade te zien is Hundsted ook voor landdrotten een aantrekkelijke bestemming.

Bij het toeristenbureau halen we een fietskaart van de omgeving. Via een steile berg fietsen we langs het huis van de beroemde poolreiziger Knud Rasmussen, dat tegenwoordig een museum is. Vanaf de hogerop gelegen vuurtoren heb je een prachtig uitzicht over zee.

KONINKLIJKE GRAVEN

Zaterdag 3 juli. Lynaes - Roskilde:

23 NM. We vertrekken we om 8.45 uur richting Roskilde. De vaargeul door het Roskildefjord slingert, is smal en hier en daar ondiep, dus volgen we nauwkeurig de boeien. Na drie mislukte pogingen om een plek in de haven te vinden zo dicht mogelijk bij de stad – de boxen zijn steeds te smal – vinden we een plaats in de buitenste haven.

3

4

Ik spring van boord om naar de markt te gaan. Die sluit om 15.00 uur. We weten dat rond die tijd op zaterdag ook alle winkels de deuren sluiten. Gelukkig is de beroemde koninklijke grafkerk, de eerste gotische kathedraal van baksteen in Scandinavië, nog wel open. Naast de veertig graf-tombes van overleden vorsten staat er ook alvast een massief glazen kist klaar voor de huidige vorstin.

Op de terugweg loop ik op mijn gemak door het fraaie stadspark 'By-park' en reserveer een tafel voor het diner bij het Pipers Huss, een Hans-en-Grietje-achtig restaurant. Helaas gooit de tv-uitzending van de Europacup roet in mijn eten. We blijven aan boord en ik improviseer een driegangen menu met minipasteitjes, Kaiserschmarren en Danish blue met aardbeien.

Zondag 4 juli. Roskilde - Odde. 43

NM. Een bezoek aan het Vikingskibsmuseet, het Deens Nationaal Museum voor schepen van prehistorie tot heden, blijkt een absolute aanrader. Ook leuk voor kinderen. Naast vijf originele Vikingschepen liggen er in de museumhaven ook replica's van andere grote houten boten. Er is een scheepswerf, een restaurant en een museumwinkel. In de zomer kun je tegen betaling meevaren op een Vikingschip.

Na ons bezoek vertrekken we om 12.30 uur naar Odde. Vandaag staat er nauwelijks wind, dus een goed moment om het Kattengat in twee etappes over te steken: Eerst via de Hesselø Bugt naar Odde, dat nog op Seeland ligt en daarna de oversteek naar Ebeltoft dat op Jutland ligt. We komen na 18.00 uur aan in de haven van Odde en moeten vanwege de drukte wel tegen een kleiner Deens zeilschip aanleggen. Om 22.00 uur wil een zeilschip van 50 voet als derde aansluiten. Cees stuurt ze weg. Ze zijn te groot. Bovendien liggen wij ook al tegen een kleinere boot. Wij zetten in Odde geen stap op de wal, eten blikvoer uit de voorraad en zetten de

wekker op tijd voor het vertrek.

Maandag 5 juli . Odde - Ebeltoft: 33 NM. We zijn vroeg op, met zo weinig wind arriveren we mooi op tijd in Ebeltoft. Cees draait een blauwe was en we doen boodschappen in de stromende regen. Met dit weer ziet zelfs het oude centrum van Ebeltoft met zijn kleurige huisjes er ongezellig uit.

KWALLEN EN GLAS

Dinsdag 6 juli. Ebeltoft. Gelukkig is het vandaag weer zonnig en droog. Aangestoken door enthousiaste bejaarden in badjassen ga ik zwemmen bij de gemeentelijke steiger met omkleedhok (alleen voor leden). Samen met een Deense zwemster vang ik een rode kwal in een schepnet en zet die verderop weer terug. Rode kwalen branden, witte niet, legt ze uit. Ik houd het maar drie minuten vol in het koude water!

's Middags bezoeken we het Glasmuseum, een overzichtelijk museum met een vaste collectie moderne glaskunst en wisselende tentoonstellingen. Fregatten Jylland is ook zeer de

moeite waard. In een speciaal gebouwd droogdok, gefinancierd door rederij Maersk, ligt het grootste houten oorlogsschip ter wereld, dat zowel met zeil als met stoom kon varen. Je kunt het schip ook van binnen bekijken. Let vooral op het enorme mechaniek waarmee de schroef kon zakken wanneer het schip door stoomkracht werd aangedreven.

Woensdag 7 juli. Ebeltoft. We vinden het stadje en de omgeving leuk en daarom blijven we nog een dag. We slaan flink in bij de Aldi en maken een fietstocht naar het strand van Boslum. Tevergeefs zoeken we daar naar een leuke strandtent of een eet-huisje. Uiteindelijk eindigen we in Ebeltoft waar genoeg restaurants zijn om uit te kiezen.

'COFFEE TO GO'

Donderdag 8 juli. Ebeltoft - Århus: 23 NM. De oversteek naar Århus verloopt prima. Århus is de tweede stad van Denemarken na Kopenhagen. Voor ons is deze stad een nieuwe bestemming. Bijna aan het eind van de

grote recreatiehaven vinden wij een ligplaats bij de Motorbotenclub.

Op de fiets verkennen we de stad en gaan naar Den Gamle By, wat 'de oude stad' betekent. Dit is een groot openluchtmuseum met veel herbouwde panden uit de middeleeuwen. In Nederland bezoek ik graag het Zuiderzee Museum in Enkhuizen. Den Gamle By is net zoets, maar dan meer gericht op het stadsleven. Ook hier spelen acteurs mensen uit verschillende tijdperken en zijn er werkplaatsen en winkeltjes te bezoeken. Zo ontdekken we hier dat de Deense overheid, eind 19e eeuw mobiele koffiekarren voor fabrieksuitgangen plaatste. Dit om te voorkomen dat arbeiders in hun pauzes naar het café gingen en daar liever bier dan koffie bestelden. Toen hadden ze al 'coffee to go'! De toegang tot de vijf musea in het stadje is bij de prijs inbegrepen. Lekker kijken naar speelgoed van vroeger in het Speelgoedmuseum en genieten van de mooie affiches op de posterexpositie. Beroepshalve bezoek ik het Sieradenmuseum.

Vrijdag 9 juli. Århus. Op vrijdagochtend krijg ik van mijn kapitein toestemming om naar museum ARoS te gaan. Als ik maar om 12 uur terug ben.

ARoS is een groot museum voor moderne en hedendaagse kunst. Op het dak staat het kunstwerk 'Your rainbow panorama'. Door de gekleurde

ramen heb je een mooi uitzicht over de stad. In het spiraalsgewijs geconstrueerde gebouw vind je verschillende tentoonstellingsruimten. Het beroemdste object uit de vaste collectie dat werk bevat uit de 18e eeuw tot heden is ongetwijfeld het metershoge beeld van de hurkende jongen. Om meer mensen bij cultuur te betrekken zijn het grote café en de museumwinkel vrij te bezoeken.

Zaterdag 10 juli. Århus - Mårup (op het eiland Samsø): 20 NM. Vandaag varen we naar Mårup. Na drie uren varen komen we aan in deze havenplaats op het eiland Samsø. We zijn ruim op tijd voor een mooi plekje. Helaas gooi ik, zonder te kijken of ie wel aan de boot vast zit, een lijn om de paal. Met veel moeite vissen we hem weer boven water. Om de vangst te vieren eten we rødspetter (schol) in het restaurant aan de haven. Het is vandaag fris en bewolkt. We vinden dat goed weer om over het noordelijke deel van het eiland te fietsen naar het plaatsje Norby. Dat dachten meer mensen want het is er gezellig druk. En voorstelbaar: het is een leuk dorp met een vijver in het hart omringd door rietgedekte vakwerkhuisjes.

GOED OM TE WETEN

Mieke en Cees Preijde-Meijer varen met hun Pilot 39 'Zwerk' uit 2006. De boot meet (lxbxd): 12,00 x 4,00 x 1,30 meter en heeft een kruiphoogte van 2,80 meter. Voortstuwing: 2 x 250 pk 6-cilinder Steyr. Dieseltank: 2 x 800 liter.

Navigatie: Vaarwijzer Scandinavië en de Oostzee (auteur: Rene Vleut); Getijdegegevens Nederlandse kust en Waddenzee; Gezeiten Kalender Deutschen Bucht und Flussgebiete; Stroomatlas Nederlandse kust en Wadden; Der Küstennähe Gezeitenstrom in der Deutschen Bucht. Zeekaarten van de Nederlandse en Duitse wadden; NVAtlas kaarten: Waddenzee NL2 en de Duitse wadden DE13 (DE12) en DE11 tot Hamburg. Denemarken (incl. Noord-Oostzeekanaal) de NVAtlas kaarten Funen und Kieler Bucht en de andere kaarten van deze firma voor het vaargebied. Een kaartplotter met up-to-date kaarten (de Duitse autoriteiten vinden dat erg belangrijk). Overig: alle papieren van de boot en personen op orde, vooral voor Duitsland. Havens: Haarlem, Enkhuizen, Vlieland, Norderney, Cuxhafen, Rendsburg, Laboe, Burgtiefte, Klintholm, Rødvig, Dragør, Christianshavn, Helsingør, Gilleleje, Lynæs, Roskilde, Odde, Ebeltoft, Århus, Mårup, Bogense, Middelfart, År, Dyvig, Sønderborg, Flensburg, Lyø, Fjællebroen, Aersøskøbing, Marstal, Rendsburg, Cuxhafen, Norderney, Makkum, Enkhuizen, Haarlem.

FIETSEN EN STRAND

Zondag 11 juli. Mårup - Bogense: 29 NM. Vandaag maken we de oversteek naar Bogense op het eiland Funen. We willen per se vandaag de Grote Belt over want er wordt komende dagen veel wind verwacht. Bogense Marina is heel groot. De originele vissershaven is een brede vaart tussen twee kades naast de jachthaven. Daar bevindt zich ook de brandstofpomp met goedkope GTL. We zien dat daar ook een paar ligplaatsen voor recreanten zijn. Volgende keer proberen we daar een plekje te vinden. Dat is wel zo gezellig, want je bent dan vlakbij alle terrasjes.

Maandag 11 juli. Bogense. We blijven nog een dagje. We gaan lekker naar het strand en fietsen een rondje

6

in de buurt. Bovendien bak ik alvast een chocoladetaart voor de verjaardag van de kapitein morgen.

Dinsdag 13 juli. Bogense - Middelfart: 24 NM. Onderweg naar Middelfart eten we chocoladetaart. In Middelfart lig je het leukst in de oude haven, maar die is al vol. De palen in de Kongebro haven onder de oude brug staan te dicht op elkaar voor onze vier meter brede Pilot. Dus varen we met twee en een halve knoop stroom tegen door de Kleine Belt naar de jachthaven aan de zuidkant van Middelfart. Die is ook prima.

Op de fiets verkennen we de omgeving en eindigen in de gezellige winkelstraat van Middelfart. Onze Talamex vouwfietsen met versnelling hebben na twaalf jaar intensief gebruik, en vakkundige reparaties door de schipper, hun geld zeker opgebracht. Inmiddels weten we ook dat twintig kilometer onze maximale afstand is, daarna wordt het oncomfortabel.

GEZELSCHAP

Woensdag 14 juli. Middelfart - Aarø: 15 NM. We vertrekken vroeg en komen zo al om 11 uur aan in de haven van Aarø, een klein eiland in de Kleine Belt tegenover Aarøsund. De

vroege aankomst blijkt onze redding, want behalve naast de aanlegplaats van de veerboot is er nergens plek meer. Ik manoeuvreer de Zwerk zo ver mogelijk naar binnen en leg vast aan een Deens motorjacht. Aan boord zit een jong gezin met een Nederlandse moeder. Zij vindt het heerlijk om lekker Nederlands te kletsen en ik vind dat na 34 dagen onderweg ook wel gezellig.

De hele dag brengt de veerboot toeristen naar het populaire eiland. Bij de haven staat een enorme eetschuur die de Parel van Aarø heet, met springkussen vol gillende kinderen. Je kunt er ook een elektrisch golfkarretje huren om mee over de vers geasfalteerde paden van het eiland te rijden. Wij pakken de fiets en onderweg komen we langs een wijngaard en een kerstboomkwekerij. Tegen tien zijn alle dagjesmensen weg en is het weer rustig in de haven. De havenmeester heeft inmiddels alles vakkundig volgestouwd, er kan geen roeiboort meer bij. Alsof we in een volle sluis liggen.

Donderdag 15 juli. Aarø - Dyvig: 17 NM. De volgende morgen is bijna iedereen om negen uur weer vertrokken. Wij varen zuidwaarts naar de

6 Een fraai affiche uit de posterexpositie in 'den Gammle By' in de stad Århus.

7 Volle bak in de haven van Aarø.

baai van Dyvig. Lang geleden lagen we daar ook al eens en toen was er niet veel aan. In een wolk van stof en lawaai haalden grote combines toen het graan van het land. Maar nu is het zonnig en het graan staat nog te wuiven. Akkerbouwland, stranden en kliffen, zo ziet het Deense landschap er uit buiten de steden.

Wie in de baai van Dyvig niet wil ankeren kan kiezen uit twee havens: links de luxe variant met steigers, restaurant en hotel en rechts de verenigingshaven met iets kleinere plaatsen tussen de palen. Wij houden van rommelige havens en draaien stuurboord uit.

Onderweg naar Holm fietsen we langs een museum met een prehistorische roeiboort. Wij vinden het te mooi weer voor een bezoek. Bij terugkomst nemen we een duik achter de boot in het inmiddels tot 24 graden Celcius opgewarmde zeewater. **M**

Volgende keer:

Toch nog even oostwaarts, maar dan weer naar huis.

7

